

Utoqqaat Illuat
Rasmuuseqqap Aqqutaa 3
3900 Nuuk

2. marts 2026

Uunga: Pisortaq Kathrine Lerch Amondsen

All. nr./brevnr.:
2025-900-0002-16
Sull./sagsbeh.: LM/kl

Nuummi Utoqqaat Illuanni misissuineq

1. Aallaqqaasiut

Utoqqaat Illuanni Nuummiittumi misissuineq siumut ilimasaarutigineqareersima-soq Inatsisartut Ombudsmandiannit misissuiartortunit 17. aamma 18. september 2025-mi ingerlanneqarpoq. Misissuineq taanna Ombudsmandip sulineranut ilaa-tillugu ingerlanneqarpoq, taamaalillunilu naammagittaalliummik aalajangersi-masumik tunngaveqarani misissuinerulluni.

Misissuinerup inatsiseqartitsinikkut tunngavia pillugu paasissutissat nalunaaru-siamut ilanngussamiittut innersuussutigaaqka

Misissuiartortut tassaapput ombudsmand Gedion Jeremiassen, inatsisilerinermi pisortaq Lars-Christian Sinkbæk, immikkut siunnersorti Petur Elias Nielsen, immikkut siunnersorti Lene Møller, immikkut siunnersorti Henrik Bach, allaffissornermi sullissisoq Michael Feldballe Hansen, oqalutsit pisortaat Karoline Lyberth aamma oqalutsi Hanne Heilmann ombudsmandeqarfimmeersut.

Fagchef Karen Lund Mølgaard Kommuneqarfik Sermersuup (matuma kingorna kommune) Suliffeqarnermut Isumaginninnermullu Ingerlatsivianeersaq misissuinerup ilaani najuuppoq.

Misissuinermi eqqartorneqartut ilaannaat nalunaarusiami matumani ilanngunne-qarput.

Utoqqaat Illuat aamma Kommuneqarfik Sermersooq nalunaarusiaagallartog manna pillugu oqaaseqaammik saqqummiussinissaminnut periarfissinneqarput.

Kommuneqarfik Sermersuup oqaaseqaatai e-mailikkut 30. januar 2026-mi tiguakka. Oqaaseqaatit taakku nalunaarusiami ilanngunneqarput.

2. Misissuinerup piareersarneqarnera ingerlanneqarneralu

Utoqqaat Illuat e-mailikkut 3. juli 2025-mi misissuiartussamaarnermik ilisimatinnearpoq, Utoqqaallu Illuannit Kommuneqarfik Sermersuumillu misissuinissaq pillugu paasissutissat annertunerusut tiguneqarlutik. Tamatumunnga atatillugu Utoqqaat Illuat qinnuigaara sulisut, najugaqartut ilaqutaasullu tamaasa misissuissamaarnermik misissuiartortunillu oqaloqateqarnissamut periarfissaqarnerannik ilisimateqqullugit.

Kommuneqarfik Sermersooq misissuiartussamaarnermik e-mailikkut 3. juli 2025-meersukkut ilisimatippara. Ingerlatsivik misissuinermi alapernaasertitaasutut peqataasinnaanera tamatumunnga peqatigitillugu neqeroorutigaa.

Utoqqaat Illuat najugaqartullu pillugit paasissutissat assigiinngitsut, misissuineq sioqqullugu Utoqqaat Illuannit allakkatigut tiguakka.

Utoqqaat Illuanni pisortaqatigiit pisortaq Kathrine Lerch Amondsenimit taassumalu tullersortaanit Arnannguaq Nikodemussenimit sinniisuuffigineqartut, misissuiartortunit misissuinermi oqaloqatigineqarput. Taakkua saniatigut sulisut tallimat, najugaqartut arfinillit ilaqutaasorlu ataaseq ataasiakkaarlugit misissuiartortunit oqaloqatigineqarput.

Utoqqaat Illuata initai misissuiartortunit aammattaaq misissorneqarput.

3. Utoqqaat Illuat pillugu ataatsimut oqaatigisassat

Utoqqaat Illuat Nuummiittoq kommunip utoqqarnut paaqqinniffiutigaa, immikkoortunut arlalinnut agguataakkanik paaqqinniffittaartoq.

Immikkoortortaq paaqqinniffiusoq, Tungiu, katillugit najugaqartunut katillugit 20-nut inissaqarpoq. Immikkoortortaq marlunngorlugu avitaavoq, siullermi annikinnerusumik puiguttortunut qulinut inissalik, aappaani annertuumik puiguttortunut, assiaqusersorneqarnissamik pisariaqartitsisunut qulinut inissalik.

Immikkoortortap paaqqinniffiusup aappaa, Ippat, najugaqartunut paaqqutari-sarialinnut aalajangersimasumik 13-inut inissaqarpoq.

Utoqqaat Illuat qasuersaartitanut katillugit qulingiluanut inissaateqarpoq. Immikkoortortamut qasuersaartitsivimmut aamma ilaapput sammisassaqar-titsivik- aamma immikkoortortaqaarfik ulluunerani ornittagaq najugaqar-fiunngitsoq.

Misissuiartorneq sioqqullugu Utoqqaat Illuanni najugaqartut 47-t allattu-gaatigineqarput.

4. Ombudsmandip pingaarnerusutigut naliliinera

Pingaarnerusutigut Utoqqaat Illuat, paaqqinniffittut toqqissisimanartumik najugaqartunut atugassaqaartitsiffiusutut paasisaqarfigaara. Tamatuma saniatigut paasisara unaavoq, Utoqqaat Illuani pisortaqaatigiit sulisullu, suliaminnut pikkorissuusut, najugaqartunullu ataqqinnillutik suliassatik suliarisaraat.

Aamma misissuininni sulisut tallimat najugaqartullu arfinillit oqaloqatiginerini paasivara, najugaqartut Utoqqaat Illuanni najugaqarnertik, ataatsimut isigalugu nuannarigaat.

Paasisarattaaq unaavoq, misissuinerup nalaani paaqqutarinnillutik sulisut oqaloqatigisama tamarmik, pissaanermik atuinermi inatsit ilisimasaqarfigalugulu paasisimasaqarfigigaat (isumaginninnermik suliassaqaarfimmi pissaanermik atui-neq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 8, 20. juni 2022-meersoq kingorna allan-guutilik). Sulisunit oqaatigineqarpoq qaqutigorujussuaq pissaanermik atuisar-lutik, aaqqiagiinngissuteqartoqassagalarpat, perorsaanikkut sungiusimasati-gullu aaqqiissutaasinnaasutut sakkussatik atortaramikkit.

Pissutsit ataasiakkaat oqaaseqaarfigissallugit pissutissaqalersippaangga. Taakkualu tulluuttuni imm. 5-imiit 15-imut iserfigissavakka.

5. Kalerrisaarisarnermi atortut

5.1. Kommuni misissuinermini nalunaarusiaani 2023-meersumi aamma 2024-meersumi oqaatigineqarpoq, kalerrisaarisarnermi atortut pigineqartut atorsinnaanngitsut, atorluarsinnaasunillu kalerrisaaruteqannginneq ilaatigut toqqissisimananngitsutut misigisimasarnermut ilapertuutaasartoq, pingaartumik pinasuartumik ikiuisoqarnissaanik pisariaqartitsisoqartillugu.

Ullormi misissuinerup aallartiffiani kalerrisaarinermi atortut nutaat atorneqalerput. Taamaattumik kalerrisaarinermi atortut nutaat piginnaasaannik naliliineq misissuinermut atatillugu pisinnaasimanngilaq. Taamaattumik misissuinermut atatillugu, Utoqqaat Illuanni najugaqartut isumannaannerulertoqarneranik misigisimasaqalersinneqarsimanersut misissuiartortunit paasineqarsinnaasimanngilaq.

Maluginiarpara kalerrisaarinermi atortut nutaat atorneqalersimasut, tamatumunngalu tunngatillugu allamik iliuuseqaqqissanngilanga.

6. Napparsimasoqarnera pillugu sulinngittoqartarnera sulisoqarniartarnerlu

6.1. Misissuinerup nalaani pisortaqatigiinnit oqaatigineqarpoq, siusinnerusukkut 100-t tikillugit atorfeqartinneqarsimasut, maannakkulli 60-it missaanni atorfeqarlutik. Tamatuma saniatigut pisortaqatigiinnit oqaatigineqarpoq, maannakkuugallartoq siusinnerusumut sanilliullugu ilinniarsimasut amerlanerulersimasut, taamatumalu malitsigisaanik paaqqinninnikkut suliaqartarneq qaffasissutsimigut pitsaanerulersimalluni. Pisortaqatigiillu malillugit, tamatuma nassatarisaanik, immikkoortorta qarfiit ataasiakkaat suliaqarnerminni pisortaqatigiit akulerutsinngikkaluarlugit suliassat isumagineqarnerini nammineerullutik suliarsinnaalersimallugit.

Pisortaqatigiinnit oqaatigineqarpoq sulinngitsoortoqartillugu suliassanik pingaarnersiuisoqartartoq, soorlu nakorsaasersuinerit. Napparsimasoqarnerani assigisaanilluunniit pisoqartillugu immikkoortorta qarfiit akimorlugit ikioqatigiillutik sulisut nikerartinneqartarput.

Tamatuma saniatigut pisortaqatigiinnit oqaatigineqarpoq, paaqqinniffimmit suliassat ilaasa naammassineqarnissaannut suliffeqarfik paarlaasussarsiortarfik

atorneqartalersimasoq. Taamaalillutik sulisut atorfeqartinneqartut suliassatigut arlalitsigut oqilisaanneqartarlutik.

Taamatullu pisortaqatigiinnit oqaatigineqarpoq, taamaakkaluartoq sulinngitsoortoqartarnera suli ajornartorsiutaasoq, sulinngitsoortarnerlu pingaartumik ukioq manna qaffasissoq, pingaartumik piffissani aningaasarsiffiusuni, kisiannili kigaakkaluamik tamanna appariartortinneqalersimavoq. Tamatuma saniatigut immikkoortortaqaqfinni aalajangersimasuni arlalinni piffissami sivilisunerusumi napparsimasutut nalunaarutigineqarsimasut arlaqarput.

Naggataatigullu pisortaqatigiinnit oqaatigineqarpoq, pisortaqatigiit isumaat malillugu, suliassat suliarineqartussat angumerineqarsinnaasartut.

6.2. Misissuinerup nalaani sulisup oqaloqatigineqarnermini oqaatigivaa, suliassat naammassineqarnissaat angumerineqartuaannanngitsut, taamaalillutik najugaqartut ullormut uffartuaannarsinnaasaratik.

Sulisup allap oqaatigivaa, suliassatik naammassisinnaajuaannannginnamikkit sulisut amerlanerusinnaagaluartut. Sulisut taarseraannerat suleriaatsimut sunniuteqartarpoq, sulisunik nutaanik ilinniartitsineq nukinnik atuiffiusariaqartarmat. Tamatuma saniatigut oqaatigineqarpoq, suliassanut angummanniarnermi, unillatsiartarnissat ilaannikkut nikisinneqartariaqartartut unitsiinnarneqartariaqartartulluunniit.

Sulisut pingajuani oqaatigineqarpoq sulisut akornanni napparsimasoqangaatsiartoqartartoq, ikioqatigiinnikkulli suliassat naammassineqarsinnaasartut.

Sulisut sisamaannit oqaatigineqarpoq, paarlatsissarsiortarfiup atorneqalernera naammaginartuusoq, sulisulli allat tamatuminnga naammaginninnginnerullutik. Peqatigitillugu sulisumit oqaatigineqarpoq, napparsimasoqartarneranik ajornartorsiuteqarnerup ilaatigut utoqqaat sammisassaqartinneqarnissaanni periarfissaannik kalluaasartoq.

Sulisut tallimaannit oqaatigineqarpoq ulapputtoqartaqisoq. Sulinngitsoortoqartillugu sulisut sinneri ulappinnerusariaqartarput. Peqatigitillugu oqaatigineqarpoq, napparsimasoqartarnerata allatullu sulinngitsoortoqartarnerata kingunerisaanik, najugaqartut paaqqutarineqarnerannut atatillugu tamanna sunniuteqarnerluttarpoq. Tamanna ilaatigut malunniuttarpoq sulisussaaleqineq peqqutigalugu najugaqartut ataasiakkaat piffissami sivilisuumi uffartinneqartannginnerannik. Misissuiartortunut oqaatigineqarpoq piffissap ingerlanerani tamanna ajorseriaateqarfiusimasoq.

Najugaqartumit misissuiartortunut oqaatigineqarpoq, nammineq isummani malillugu sulisunik amigaateqartoqartoq, ikiortissaasuasoqarluni soqutiginninnerlu amigarluni.

Najugaqartut aappaannit oqaatigineqarpoq sulisut najugaqartunik paaqqutarinninnissaminnut piffissaqanngitsut, uffaaniissallu pilersaarutaareersut kinguartinneqartarlutik.

Najugaqartumut ilaqutaasumit misissuisunut oqaatigineqarpoq, sulisunik amigaateqartoqarnera ersarilluinnartoq, sulisussaqaannginnerup kingunerisaanik inuttut eqqiluisaarnissaq salliutinneqanngilaq. Tamatumalu kingunerisaanik najugaqartut ikeqartut aseruuttoorneqalertarlutik, ikinillu passussisoqassanani.

6.3. Pisortaqatigiit, sulisut ilaqutaasullu nassuiaatigisaat, tassa sulisussaaleqisarneq sulisullu napparsimanermikkut sulinngitsoortarnerat pillugu ernummateqarnerat isumaqatigaara, tamanna ilaatigut najugaqartut inuttut eqqiluisaarnissannut kalluisarsimarpasimmat.

Napparsimasoqarneratigut sulinngitsoortoqartarneranik ajornartorsiut ikiorsiiffiginiarlugu pisortaqatigiit pitsaaliuiniarsarlutik paarlatsissarsioartarfimmik isumaqatigiissusiorsimanerat iluarisimaarpara.

Taamaattorli paasinninnera unaavoq, napparsimasoqarneratigut allatullu sulinngitsoortoqartarnerata suli kingunerisarmagu, najugaqartut paaqqutarineqarnermikkut kalluarneqartarnerannik.

Inassutigaaara najugartut patajaatsumik paaqqutarineqarnissaat qulakkeerin-niffigiumallugu, sulisussarsiortarnerup sulisullu sulisoriinnarnissaat pillugu pisortaqatigiinnit misissuiffigineqassasoq.

Tamatuma saniatigut inassutigaaara, sulisut napparsimallutik sulinngitsoor-tarnerat pillugu utoqqaat illuannit ataavartumik kisitsisinngorlugu takus-sutissiamik suliaqartoqassasoq, taamaalilluni paaqqinniffik tunngavis-sagissaarnerulissammat nalilersussallugu, napparsimasoqartarnerata appartin-neqarnissaanut allatut iliuuseqartoqaqqissanersoq.

7. Ajutuulernermi qimaaffissiaq

7.1. Immikkoortortaqarfik Katak ajutuulernermi qimaaffissiatut taaneqavis-sinnaasumik pilersitsivigineqarsimanngilaq. Najugaqartulli ilaata aneerasaartarfiata matua ajutuulernermi qimaaffissiatut atorineqarluni. Kommuni misissuineri nalunaarusiaani 2023-meersumi 2024-meersumilu tamanna aamma assuarliutigineqarsimavoq.

Misissuinerup nalaani pisortaqatigiinnit oqaatigineqarpoq, pisortaqatigiinnit eqqumaffigineqartoq ajutuulernermi qimaaffissiamik pilersitsoqarnissaa, taannalu nalinginnaasumik angallaffiunngitsukkut paaqqinniffiup tunua-tungaaticut aqqusineqqap tungaanut pilersinneqarnissaa sulissutigineqartoq.

Oqaatigineqartut tusaatissatut tiguakka. Tamannalu pillugu allamik iliuuseqaq-qissanngilanga.

8. Najugaqartut toqqissisimanngitsut

8.1. Misissuinerup nalaani pisortaqatigiinnit nassuiaatigineqarpoq, immikkoor-tortaqarfinni Ippammi maannakkut najugaqartoqartoq toqqissisimanngitsunik. Utoqqaat Illuannit nalaanneqartarpoq, najugaqartunik immikkoortortaqarfinniit allamut nuunnissaminnik kissaateqartunik. Pisortaqatigiinnit oqaatigineqarpoq namminneq paasinninnertik malillugu tamanna najugaqartumik aalajanger-simasumik peqquteqartoq, taanna paarisarialerujussuuvoq sulisullu tungaanniit nukippassuarnik atuiffiusuulluni. Pineqartoq anniarnaveersaasorsor-u-minaatsuvoq nipitusinnaasarlunilu. Toqqissisimajunnaartitsisarneq, immik-

koortorta qarfimmilu najugaqartut allat nukissaasuaffigineqartutut misigilersinneqartarnerat pisorta qatigiinnit eqqumaffigineqarpoq.

Tamatuma saniatigut pisorta qatigiinnit ilisimatitsissutigineqarpoq immikkoortorta qarfimmi inissat marluk atorunnaarsinniarlugit maannakkut suliniutigineqarmat, taamaalilluni najugaqartoq siunissami immikkut namminerisaminik immikkoortorta qalissalluni. Taamatut suliniuteqarnerup siunertarivaa, maannakkut immikkoortorta qarfiusumi najugaqartut sinnerisa toqqissisimaleqqinnissaat.

8.2. Misissuinerup nalaani misissuisunit najugaqartoq pineqartoq oqaloqatigineqarpoq. Najugaqartoq isumaqarpoq Utoqqaat Illuannut kukkusumik inissinneqarsimalluni, pineqartup isumaa malillugu Utoqqaat Illuata neqerootutigisinnaasanit annertunerusumik paaqqutarineqarnissaminik pisariaqartitsigami. Najugaqartumit oqaatigineqarpoq innangaannartuulluni, tamatumunngalu atatillugu annertuumik anniaateqartartuulluni.

Misissuineq sioqqullugu misissuereernermilu najugaqartoq uannut saaffiginnissuteqartarpoq, tamatumanilu anniaatini nallavinilu madrasi oqaluttuarisarlugit. Tamatumunnga atatillugu Utoqqaat Illuannit madrasi taarserneqarsimavoq, najugaqartulli anniaataanut iluaqutaanngitsumik.

Maluginiarpara tamanna pisorta qatigiinnit eqqumaffigineqartoq aaqqiissutisamillu suliniuteqartoqartoq. Inassutigaara pisorta qatigiit ingerlatsivik suleqatigalugu ajornartorsiutip ikiorsiissuteqarfiginissaanut periarfissamik ujartuisasut, tamatumani isumaginninnikkut malittarisassiat malillugit ataatsimut isiginninnikkut ikorfartuinissaq ikiuinissarlu pillugit periarfissarsiortoqassasoq, matumani innarluutilinnut ikiorsiissuteqartarnermi inatsisit ilanngunneqarsinnaassaaq.

9. Putsumik najuussuisarnerup akornutaanera

9.1. Misissuinerup nalaani pisorta qatigiinnit oqaatigineqarpoq, najugaqartut taamaallaat namminnek iniminni pujortarsinnaatitaasut, torsuusani ininilu ataatsimoorussani pujortartoqaqqusaanngilaq. Pisorta qatigiinnit oqaatigineqarpoq putsumik najuussuisarneq ingalassimaniarlugu, najugaqartut

cigaretsit qassit pujortarsinnaasassaneraat, najugaqartut ilaqutaannut isumaqatigiissutaasinnaasoq.

Misissuisut paaqqinniffimmi angalaarunneqarneranni ineeraq inueruteqqammersoq annertuumik iluarsartuunneqartussaq takutinneqarpoq. Tamanna ilaatigut peqquteqarpoq najugaqartuusimasoq pujortartorujussuusimammat natermullu linoliuusumut ima annertutigisumik aamanik nakkakaatitsisarsimalluni, nateq arlalinnik uulinnertiterneqalersimalluni. Apeqqutigineqarpoq puiguttortut ineeqqami pujortartarnerat ajutoorutaasinnaanersoq, tamatumunnga oqaatigineqarpoq, init ilaanni ajoqusernerit pinngitsoorniarlugit qattanik eqqaavinnik imermik immikkanik peqartartoq. Aamma oqaatigineqarpoq, pujortartartut amerlasuut puiguttortuusut, silamilu pujortarnerminni ingiallorteqartartut.

Misissuisut angalaarunneqarnerminni silaannarmut saligutininittaavigineqarput, torsuusani ininilu ataatsimoorfiusartuni arlalinni taakku inissinneqarsimapput. Pisortaqatigiinnit oqaatigineqarpoq silaannarmut saligutit pujorsunnimut iluaqutaasartut, pingaartumik pujortartorujussuit ineeraanniit.

Kisiannili misissuisut malugivaat torsuusani tupasunnitsorujussuusooq, silaannarmullu saligutit ataasiakkaat ikumanngitsut. Tamanna apeqqutigineqaromat oqaatigineqarpoq, silaannarmut saligutit nipiliortarnerat najugaqartunut akornusersuisuutaasinnaasartoq.

9.2. Nammineq ineerarisami pujortartarnek pillugu pujortarnermik inerteqquteqarnek pillugu Inatsisartut inatsisaanni (matuma kingorna pujortartarnermi inatsit) nr. 15, 26. maj 2010-meersumi malittarisassat ilaatigut ersersinneqarput. Tassannga ersersinneqarpoq:

”§ 5. [...]

Imm. 2. Paaqqinniffik paaqqinniffimmi sulisut najugaqartullu allat pujortanngikkaluarlutik tupap pujuunik najuussuinissaannut illersorniarlugit sunniuteqarluartumik suliniuteqassaaq. Paaqqinniffiup najugaqartut peqqusinnaavai sulisut ineeqqami inissiamiluunniit namminerisatut angerlarsimaffittut atuuttumi isersimatillugit pujortartaqqunagit.”

Pujortartarnek pillugu inatsisip suliarineqarnerani § 5-ip immikkut nassuiaataani ilaatigut ima allassimasoqarpoq:

"Sukumiisumik qulakkeerinnermut tunngatillugu pisuni ataasiakkaani naliliineq apeqqutaavoq. Ineeraq namminerisamilluunniit inigisaq pujortarfiusoq sullissiviup iluani init allat eqqarsaatigalugit soorunami matuneqarsinnaasuussaaq. Tamatuma saniatigut ineeqqat ataasiakkaat pujortareernerup kingornatigut silaannarissarneqartassasut suliffeqarfiup peqqussutigisinnaavaa. [...]."

9.3. Maluginiarpara pisortaqatigiinnit putsumik najuussuisarneq pitsaaliorniar-sarinqartoq torsuusani pujorsunnip akornutaanera annikillisinniarlugu silaannarmut saligutilersuinikkut. Maluginiarparali silaannarmut saligutit nipiliortarneri pillugit ikumatinneqaannaavinneq ajortut.

Misissuisut angerlarsimaffiup torsuusaanni pujorsunninneranik paasisaat tunngavigalugit, paasisara unaavoq, najugaqartut ineeqqani pujortartillugit, ineeraasa matui matoqqatiinnaavinneqarneq ajortut.

Naliliivunga torsuusani pujorsunnimiuusarnermut silaannarmut saligutit iluaqutaataasut, tamatumanili pisariaqarluni silaannarmut saligutit atorineqartarnissaat.

Nalunaarusiaagallartoq una tunngavigalugu kommunimit nalunaarfigineqarpunga, silaannarmut saligutini maannamut pigineqartunit allaanerusunik pitsaanerusunillu, ininut anginerusunut naleqqunnerusunik Utoqqaat Illuannit pissarsiniarnissaq pilersaarusiorneqartoq. Oqaatigineqarportaaq silaannarmut saligutit pitsaanerusut, torsuusani ininilu ataatsimoorussani pujorsunnimiuuneq annikillisissinnaagaat, taamaalilluni najugaqartunut pissutsit sulisullu sulinerikkut avatangiiserisaat pitsaanerulissallutik.

Inassutigaara putsumik najuussuisarneq pitsaaliorniarlugu pisortaqatigiinnit ukkatarineqassasoq, tamatumunnga ilanngullugu, najugaqartut pujortartillugit silaannarmut saligutit atorineqartarnissaannik qulakkerinnittoqartarnissaa.

Utoqqaat illuanit silaannarmut saligutini pitsaanerusunik pissarsiniallikersarneq tusaatissatut tiguara tamatumunngalu tunngasumik iliuuseqaqqissananga.

10. Pissaanermik atuineq pillugu inatsisip malittarisassaanik ilitser-suussineq tunniussinerlu kiisalu tiguneranut upernarsaalluni atsiorneq

10.1. Misissuinerup nalaani misissuisunut oqaatigineqarpoq, sulilerlaat pissaanermik atuineq pillugu inatsisip malittarisassaanik ilitersuunneqarlutillu tunineqartartut, kiisalu inatsisip tiguneranut malittarisassallu paasinerannut uppernarsaallutik atsiortinneqartartut.

Peqatigitillugu misissuisunut oqaatigineqarpoq malittarisassanik tigusineq ilitersorneqarnerlu pillugu uppernarsaalluni atsiortitsisarneq sulisunut tamanut atorineqalersimanngitsoq, tamatumunnga peqqutaavoq pissaanermik atuineq pillugu inatsisip aalajangersagaanik tunniussisarneq tigusinermilu atsiortitsisarneq paaqqinniffimmi aalajangersimasumik periusiliunneqarsimanngimmat.

Pisortaqatigiinnittaaq oqaatigineqarpoq pissaanermik atuineq pillugu inatsisip aalajangersagai ukkatarineqartut, aammalu immersugassat paasissutissiinermilu atugassat nutarterneqarnerat sulissutigineqartoq, taamatullu pissaanermik atuineq pillugu inatsit aallaavigalugu uteqqiasumik pikkorissaassutigineqartar-nissaanut atortussat suliarineqarlutillu piffissalersuiffigineqartut. Pisortaqati-giinnit oqaatigineqarpoq, pissaanermik atuineq pillugu inatsisip malittarisas-saanik sulisunut nutaanut ilitersuisartussamik sulisumik atorfinitsitsisoqar-simasoq.

Tamatuma saniatigut pisortaqatigiinnit oqaatigineqarpoq, pissaanermik atuineq pillugu inatsisip aalajangersagaanik ukkatarinnittoqartoq, pisortaqatigiilli isumaat malillugu pissaanermik atuineq pillugu inatsisip malittarisassaanik sulisut ilisimasaqarluartut.

10.2. Pissaanermik atuineq pillugu inatsisip § 2, imm. 1-ip malitsigivaa, pissaanermik atuineq pillugu inatsisip assilineranik sulisut tamarmik tigusissasut taassumalu imarisai pillugit ilitersuunneqassasut. Tamatuma saniatigut ersersinneqarpoq, sulisup tigusinini imarisaanillu ilitersuunneqarnini pillugit uppernarsaalluni atsiussasoq.

Tamatuma saniatigut aalajangersakkap nassuiaatitaanit ersersinneqarpoq, sulisup Inatsisartut inatsisaata assilineranik taamaallaat sulisup tunineqarnera naammanngitsoq. Sulisoq malittarisassat atorneqarnissaannut aamma ilitersorneqassaaq, taamaalilluni sulisup malittarisassat qanoq atorneqarnissaat paasisimassammagu. Atsiorlugu uppersaarnermigut sulisup malittarisassanik tiguisimanini paasinnissimaninilu uppersassassavaa.

Oqaatigineqartut maluginiarpakka, tassa siunissami paaqqinniffimmit qulakkeerinninnissaq eqqumaffiginiarneqarmat, pissaanermik atuineq pillugu inatsisip aalajangersagaanik tigusineq paasinninnerlu pillugit uppersaallutik atsiortinneqartassasut. Taamaattumik tamatumunnga atatillugu allatut iliuuseqaqqissanngilanga.

11. Pissaanermik atuineq pillugu inatsisip tuluttuunngortinneqarnissaa

11.1. Misissuinerup nalaani pisortaqatigiinnit oqaatigineqarpoq, kalaallisut qallunaatulluunniit oqaaseqanngitsunik, tuluttut oqaasilinnik sulisunik arlalinnik atorfinitsitsisoqarsimasoq. Tamatuma saniatigut pisortaqatigiinnit oqaatigineqarpoq sulisut tuluttut oqaasillit piginnaasamikkut qaffasissumik inissisimasuusut, kisiannili sulisut najugaqartullu akornanni attaveqatigiinniartarnermi ajornartorsiutit pilersinnaasartut, tamannalu aaqiiviginiarneqartarpoq timi atorlugu paaseqatigiinniarnikkut allatulluunniit oqaatsit atunngikkaluarlugit attaveqatigiinnikkut.

Pisortaqatigiinnittaaq oqaatigineqarpoq, pissaanermik atuineq pillugu inatsisip malittarisassaanik sulisut ilinniartinneqartartut. Oqaatigineqarportaaq pissaanermik atuineq pillugu inatsisip malittarisassaanik malinninnissaq sulisunit eqqumaffigineqartoq, naak sulisut kalaallisut qallunaatullu atuarsinnaanatillu oqalussinnaanngikkaluartut.

11.2. Siuliani oqaatigineqareersutut pissaanermik atuineq pillugu inatsimmi § 2, imm. 1-ip malitsigivaa, sulisut tamarmik pissaanermik atuineq pillugu inatsimmik tiguisissasut taassumalu imarisai pillugit ilitersorneqassallutik. Tamatuma saniatigut ersersinneqarpoq, sulisup tigusinini imarisaanillu ilitersorneqarnini pillugit uppersaammik allaganngorlugu atsiussasoq.

Inatsisip oqaasertai naapertorlugit, paasinninnissami sulinissamilu pisariaqarpoq, paaqqinniffiup oqaatsit paasisinnaasai atorlugit inatsimmik pigisaqarnissaq.

Maluginiarpara Utoqqaat Illuanni paaqqinniiffiillu sinnerini sulisunik tuluttut oqaasilinnik atorfeqartoqartoq, taakkualu kalaallisut qallunaatullu oqalussinnaanngillat. Taamaakkaluartorli pissaanermik atuineq pillugu inatsit taamaallaat kalaallisut qallunaatullu pigineqarpoq.

11.3. Maluginiarpara allamut atatillugu, pissaanermik atuineq pillugu inatsisip malittarisassartai kommunimit tuluttuunngortillugit nutserneqarsimasut, taamaalillutik sulisunit malittarisassat atuarneqarsinnaallutik paasineqarsinnaallutillu.

Kisiannili uanga paasinninnera unaavoq, pisortat oqartussaataat pissaanermik atuineq pillugu inatsimmik suliaqartuusoq, taannaasariaqartoq pissaanermik atuineq pillugu inatsisip aalajangersagaanik tuluttuunngortitsilluni nutserisusussaq. Taamaalilluni ilumut inatsisip oqaasertaasa eqqortumik nutserneqarsimaneri pillugit nalornisoqalinnginnissaa, aammalu sulisup oqaatsit eqqortumik nutserneqarsimanerat naapertorlugit sulinera qulakkeerneqassalluni.

Pissaanermik atuineq pillugu inatsisip malittarisassaanik tuluttuunngortitsinisamut apeqqut immikkut suliassanngortillugu immikkoortippara.

Taamaattumik tamanna pillugu nalunaarusiami matumani eqqaaqqinneqassanngilaq.

12. Pisortani paaqqinniffimmiorpalaartumik pisatsersuineq

12.1. Misissuinerup nalaani Utoqqaat Illuani immikkoortortaqaarfiit tamarmik pulaarneqarput. Misissuisunit immikkut maluginiarneqarpoq puiguttortunut immikkoortortami Tungiumi iikkat qaqortuinnaammata qalipaateqaratik, immikkoortortap torsuusai suisattutut isikkoqalersinneqarlutik. Torsuusap iigaani assilissanik nivinngaasoqarsimavoq, taamaakkaluartorli tamakkiisumik suisattutut isikkoqarunnaarsinneqarani.

Tamatuma saniatigut ilaqutaasumit malugeqquneqarpoq puiguttortunut immikkoortortap ilaa, pineqartup isumaa malillugu pisortanit paaqqinniffimmiorpalaartutut isikkoqarnera.

Tamatuma saniatigut misissuinit maluginiarneqarpoq immikkoortortaqaqfiup Ippaap illumut naanerani init ataatsimoorfiusartut tukallutillu atorsinnaanginnerat. Tassani pineqartut tassaapput ataatsimoorullugu isersimaartarfik igaffeerartalik, torsuusallu naanerani anerasaartarfik. Misissuinerup nalaani pisortaqatigiinnit tamatumunnga tunngaviusoq nassuiaatigineqarpoq, siuliani imm. 8-mi allaaserineqarneratut.

Istersimaartarfik qimaannarneqarsimasutut isikkoqarpoq inillu alianaatsunngortinniarsarineqarsimaneranik takussutissaqarani. Taassuma saniatigut anerasaartarfik isersimaartarfimmut atasoq tukappasippoq. Aneerasaartarfik pisattanik eqqissisimaarfiusinnaasunik ulikkaarpoq taamaattumillu atorineqarsinnaarpasigani.

Isumaqaarpunga immikkoortortaqaqfiup Ippaap illumut naanerani init atsimoorfiusartut angerlarsimaffippalaartunngortinniarsarineqarsimanngitsut kajungernartunngortinniarsarineqarsimanngitsullu. Tamatuma saniatigut isumaqaarpunga anerasaartarfimmi pisatarpassuit asuli inissiinnarneqarsimanerisa kingunerisaanik, anerasaartarfiup silaannarissartarfittut eqqissisimaarfittullu atuuffissaraluata ilaa, Utoqqaat Illuani najugaqartunut atuuteqanngitsoortoq.

Tamatuma saniatigut isumaqaarpunga annertuumik puiguttortunngorsimasunut immikkoortortaqaqfik assersugaasoq Tungiumiittoq angerlarsimaffippalaarpallaaranilu alianaappallaanngitsoq.

Inassutigaaara Utoqqaat Illuata init ataatsimoorfiusut oqaatigineqartut pisatsersorneqarnerat pitsaanerulersinniarsarissagaa.

13. Nakorsaaitit

13.1. Misissuisut pisortaqatigiinnik oqaloqateqarnerminni paasitinneqarput, peqqissaasut, peqqissaanermilu ikiortit, najugaqartut nakorsaataannik passussisinnaasut. Najugaqartunut nakorsaaitit inimi parnaaqqasumi

immikkoortiterneqartarput, immikkoortorta qarfiliaanneqarlutillu nakorsaataa-sivinnut, aamma parnaaqqaasunut ilineqarlutik. Aamma oqaatigineqarpoq nakorsaait ullussaminnik qaangiuttoornikut apotekimut utertinneqartartut. Pisortaqatigiinnit ilisimatitsissutigineqarpoq maannakkut periusertineqartoq, 2024-mi misissuisoqarneranut atatillugu nunatta nakorsaanerani akuersissutigineqarsimasoq, tamannalu tusaatissatut tiguara.

Paaqqinniffiup immikkoortorta qarfiinik misissuinermi pisortaqatigiinnit nakorsaataasiviit pingasut nittarterneqarput, ilisimatitsissutigineqarluni nakorsaait tassaniitinneqartartut, nakorsaait annertussusilersorneqareernerannit tunniunneqarnissaasa tungaanut. Nakorsaataasivik ataaseq sulisut allaffianniippoq, sinnerilu marluk immikkoortorta qarfinni pineqartuni atorineqarnissaminnut piareerlugit torsuusamiitinneqarlutik.

Misissuisunit arajutsineqanngilaq nakorsaataasiviit oqaatigineqartut parnaaq-qannginnerat. Tamatumunnga atatillugu pisortaqatigiinnit nassuiaatigineqarpoq, nakorsaait immikkoortorta qarfinnut tunniunneqarnissaminnut nakorsaataasivimmiitinneqartartut, tunniussereernermilu inimut nakorsaataasivimmut utertinneqarlutik.

Pisortaqatigiinnit oqaatigineqarpoq aatsaavissuaq pisortaqatigiit oqarfigineqartut, immikkoortorta qarfinni nakorsaataasiviit parnaarneqarsimannginnerat pillugu.

Tamatumunnga atatillugu allatut iliuuseqaqqissanngilanga.

14. Sulisut tuluttut oqaasillit

14.1. Misissuinerup nalaani pisortaqatigiinnit oqaatigineqarpoq, kalaallisut qallunaatulluunniit oqaaseqanngitsunik, tuluttut oqaaseqartunik tallimanik atorfeqartuutitaqarlutik.

Naak sulisorineqartut tuluttut oqaaseqartut piginnaasamikkut qaffasissumik inissisimagaluartut pisortaqatigiit nassuerutigivaat, pingaartumik najugaqartut sulisullu tuluttut oqaaseqartut akornanni attaveqatigiinniarnikkut iliuusissatigullu oqaatsitigut unamminartoqarmat.

Tamatumunnga atatillugu pisortaqatigiit ilaatigut eqqaavaat, sulisut tuluttut oqaaseqartut najugaqartullu akornanni, tuluttut naammaginartumik paaseqatigiissinnaannginneq tunngavigalugu akerleriissuteqartoqartarsimasoq. Taamatut akerleriittoqarsimatillugu sulisut tuluttut oqaaseqartut tamatuminnga pisortaqatigiinnut nalunaarutiginnittartussaapput oqaloqatigiinnissamullu aggersarneqarlutik, sulisullu tuluttut oqaaseqartut timi atorlugu allatulluunniit oqaatsit atunngikkaluarlugit attaveqatigiinnermi paasinarsaasarnissaannik qinnuigineqartarput paatsoornerit pinngitsoortinniarlugit.

Misissuinnermi nalunaarusiamit 2024-meersumi oqaatigineqarsimavoq najugaqartut sammisassanut neqeroorutigineqartunut peqataasinnaanerat, oqaatsitigut paaseqatigiissinnaannginneq peqqutigalugu killeqartartoq. Tamatumunnga atatillugu misissuisunit inassutigineqarsimavoq oqaatsitigut aporfeqartarneq ikiorsiiffiginiarlugu qanoq iliuuseqartoqaqqullugu, assersuutigalugu oqaatsit assigiinngitsut atorlugit sammisassanik neqerooruteqarnikkut imaluunniit allatut qinigassiilluni atassuteqatigiittariaatsimik atuinikkut, taamaalillutik najugaqartut assigiimmik atugassaqartinneqarlutik peqataasinnaassammata. Pisortaqatigiinnit misissuisunut oqaatigineqarpoq unamminartut tamakku maannakkut aaqqiivigineqarsimasut, najugaqartuniillu sammisassanut atatillugu oqaatsitigut paatsoortarnerit qaangerneqarsimasut.

Aamma pisortaqatigiinnit oqaatigineqarpoq pissaanermik atuineq pillugu inatsit taamaallaat kalaallisut qallunaatullu pigineqartoq, taamaattumillu sulisut tuluttut oqaaseqartut pissaanermik atuineq pillugu inatsisip malittarisassaani ilinniar-tinneqartartut, suliassatillu suliaritillugit, pissaanermik atuineq pillugu inatsisip malittarisassaasa malinnissaat eqqumaffigisaraat.

Pisortaqatigiinnit eqqumaffigineqarpoq nalinginnaasumik tuluttuunngortitsi-nerusoqartariaqarneranik.

Sulisup tuluttut oqaasillip misissuisunik oqaloqateqarnermini oqaatigivaa, nammineq tuluttuinnaq oqaaseqarnini peqqutigalugu suliassami suliarinerinut atatillugu tamanna ajornartorsiutivittut misigisimaffigisarnagu, oqaatsitigut unamminarsinnaasut suleqatiminik aggeqqusinnikkut aaqqiivigisarpai, tassannga

najugaqartoq oqaloqatigineqartarmat, imaluunniit najugaqartoq ussersorfigalugu paasitinniartarlugu.

Oqaloqatigiinnermi sulisup allap misissuisunut oqaatigivaa allamiunik suleqateqarnini qujamasuutigalugu suliassatigut oqimaarsaataasinnaasuu-galuanut kivitseqataasarmata.

Misissuisunik najugaqartup ataatsip oqaloqateqarnermini naammaginantingilaa sulisut tuluttuinnaq oqaasillit atassuteqarfigisinnaannginneri.

Najugaqartup allap nammineq tuluttoorsinnaanermigut killeqarnini ajuusaarutigineruaa, taamaalilluni pineqartup sulisut tuluttut oqaaseqartut naammattumik atassuteqarfigisinnaannginnamigit.

Maluginiarpara pisortaqatigiinnit sulisut tuluttut oqaaseqartut pingaartumillu Utoqqaat Illuanni najugaqartut akornanni iliuusissatut unamminarsinnaasutut pilersinnaasut eqqumaffigineqarmata, aamma unamminartut nalaannerini pisortaqatigiinnit iliuuseqarfigineqartarnissaat ukkatarineqarmat. Taamaattumik tamatumunnga atatillugu allatut iliuuseqaqqissanngilanga.

15. Nerisat allanngorarnerunissaannik kissaateqarneq

15.1. Misissuinerup nalaani pisortaqatigiinnit oqaatigineqarpoq, najugaqartut ullup-qeqqanut kissartutortinneqartartut unnukkullu suppit, iffiat assigisaallu sassaalliutigineqartarlutik. Taakkua saniatigut najugaqartut naatitanik kinguleq-qjutinilluunniit sassaalliiffigineqartarput. Peqatigitillugulu oqaatigineqarluni namminneq isumartik malillugu nerliutigineqartartut iluarisimaarneqartut.

Misissuisunit najugaqartut arlallit oqaloqatigineranni oqaatigineqarpoq, Utoqqaat Illuanni nerisassat sassaalliutigineqartartut amerlanerit qallunarnitsuliaasartut. Misissuisunut nerisassanik naammaginnissimaarneq pillugu oqaatigineqartut assigiinngiiaarput, puulukip neqaanik sassaalliuteqartoqakulaartarpoq. Tamatumunnga atatillugu misissuisunut oqaatigineqarpoq najugaqartut arlallit puulukip neqaanik allatulluunniit qallunarnitsunik nerisakinnerulernissaq, kalaaliminernillu taarserneqarnissaannik kissaateqartunik apeqqustilliisoqartartoq.

Misissuinerup nalaani kissaatigineqartut misissuisunit pisortaqatigiinnut apuunneqarput, oqaatigineqartullu tusaatissatut tiguneqarput.

Tamatumunnga atatillugu allatut iliuuseqaqqissanngilanga.

16. Malitseqartitsineq

Utoqqaat Illuat qinnuigaara sulisut, najugaqartut ilaqutaasullu nalunaarusiamik matuminnga ilisimateqqullugit.

Nalunaarusiap uuma assilinera kommunimi ingerlatsivimmut ilisimatitsissutitut nassiuppara.

Suliaq Utoqqaat Illuanni misissuinermit tunngasoq matumuuna inarlugu suliarineqartutut isigaara. Tamatumani oqaatigaara qulaani imm. 11-mi oqaatigisatut pisoq pillugu apeqqut immikkoortillugu pissaanermik atuineq pillugu inatsisip tuluttuunngortinneqarnissaa suliami allami suliaara.

Nalunaarusiaq manna 2026-mi ukiumoortumik nalunaarutinni ilanngunneqarumaarpoq, nittartakkannilu www.ombudsmandi.gl-imi tamanut saqqummiunneqarumaarluni.

Misissuinerup inatsiseqartitsinikkut tunngavia

Ombudsmandip sulineranut inatsiseqartitsinikkut tunngavigisaq Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni (matuma kingornatigut Ombudsmandi pillugu inatsimmik taaneqartartussami) nr. 7-imi, 1. juni 2017-imeersumi aalajangersarneqarpoq.

Inatsisartut Ombudsmandiat Inatsisartunit qinerneqartarpoq, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 1, imm. 1, sulinerminili Inatsisartunut attuumassuteqarani, tak. § 6, imm. 1. Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat kommunillu ataanni pisortat ingerlatsiviisa ilaat tamarmik Ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqarput, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 7, imm. 1-imi oqaaseqatigiit siulliit.

Oqartussaasut inuillu Ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqartut inatsiseqartitsineq atuuttoq unioqqutillugu iliuuseqarnersut suliasaminnulluunniit ingerlatsinerminnut atatillugu allatigut kukkussuteqarnersut sumiginnaanersulluunniit Ombudsmandip misissugassaraa, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 19, imm. 1. Ombudsmandi isornartorsiuisinnaavoq, inassuteqaateqarsinnaalluni suliamillu paasinninnini aamma saqqummiussinnaallugu, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 20.

Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 16-imi oqaaseqatigiitsigut siullertigut aalajangersarneqarpoq paaqqinniffiit suliffeqarfiilluunniit kiisalu atorfeqarfiit allat Ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqartut suulluunniit Ombudsmandip misissorsinnaagai. Taamatut misissuinermut atatillugu – Ombudsmandi pillugu inatsimmi §§-ini 19-imi 20-milu aalajangersarneqartut saniatigut – Ombudsmandip pissutsit paaqqinniffiup aaqqissuussaananeranut ingerlanneqarneranullu tunngasut kiisalu pissutsit paaqqinniffimmik atuisut pineqartarnerannut taakkulu pillugit ingerlatanut tunngasut inuppalaartumik misigittartumillu isiginnittaaseq aallaavigalugu naliliiffigisinnaavai, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 16-imi oqaaseqatigiit aappaat.